

Versie:	DEFINITIEF
Datum:	31-3-2022
Classificatie:	2. Laag/Midden (bedrijfsintern)
Reden voor beleid:	Wet- en regelgeving van toepassing op PGGM
Van toepassing op:	Heel PGGM
Naam manager:	Frank Schröder
Naam beheerder:	Peter Mullink
Afdeling:	Compliance
Businessunit:	IFC
Gremium dat beleid vaststelt:	EC
Datum goedgekeurd:	26-4-2022
Datum geldig tot:	31-3-2025

Klokkenluiderregeling

PGGM N.V.

Voor een waardevolle toekomst

Voorwoord	3
1. Inleiding en uitgangspunten	4
1.1. Inleiding	4
1.2. Uitgangspunten	4
1.2.1. Algemeen	4
1.2.2. Misstanden	4
1.2.3. Uitgangspunten uitvoering	5
1.2.4. Werking regeling	5
2. Vereisten PGGM Klokkenluiderregeling	6
2.1. Toegankelijkheid	6
2.2. Garanties arbeidsrechtelijke positie	6
2.3. Anonimiteit	6
3. Meldingen en rapportages	7
3.1. Meldingen en onderzoek	7
3.2. Melding aan een externe derde	8
3.2.1. Melding misstand	8
3.2.2. Externe derde	8
3.3. Rapportages	8
3.3.1. Rapport voor het audit committee	8
3.3.2. Rapport voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen	8
3.3.3. Overzicht van alle activiteiten	8
3.3.4. Rapportage door de voorzitter van de Raad van Bestuur en externe derde	8
4. Inwerkingtreding	9

Voorwoord

Hierachter tref je de PGGM Klokkenluiderregeling aan. De inhoud van deze regeling is nogal juridisch getint. Waar het echter op neer komt is een aantal uitgangpunten dat met deze regeling kracht wordt bijgezet. Deze zijn onder andere:

- PGGM heeft Integriteit, Openheid en Eerlijkheid hoog in het vaandel staan
- Binnen PGGM wordt, mede daarom, het melden van misstanden aangemoedigd;
- Daar hoort ook een Klokkenluiderregeling bij die, indien nodig, ook moet worden gebruikt;
- Het melden van de misstand is het belangrijkste. De vorm is daaraan ondergeschikt;
- Het melden doe je allereerst bij je manager, mocht je dit niet willen of kunnen dan kun je veilig melden: (i) intern bij de Reporting Officer binnen PGGM of (ii) extern bij de Externe Derde (de contactgegevens zijn te vinden op het Intranet);
- De Reporting Officer of de Externe Derde dragen zorg voor een zorgvuldige behandeling van de melding (inclusief vertrouwelijkheid). Indien gewenst kan een melding ook anoniem worden gedaan; en
- Weet je niet precies of je moet melden volgens deze regeling of volgens een andere, doe het dan toch en laat het geen belemmering vormen. De Reporting Officer of Externe Derde zorgen voor een goede verdere geleiding van de melding mocht dat nodig zijn.

Dit zijn de belangrijkste uitgangpunten in gewone taal. De verdere details tref je hierachter aan. Je wordt van harte uitgenodigd om hiervan kennis te nemen. Laat het een aanleiding zijn om toch vooral hierover met elkaar de discussie aan te gaan en, indien je dit nodig vindt, hiervan gebruik te maken indien je een misstand wil melden.

Alleen dan doen we samen eer aan onze waarden: Dienstbaar, Verantwoordelijk, Standvastig!

1. Inleiding en uitgangspunten

1.1. Inleiding

Naast het voldoen aan relevante bepalingen uit het wettelijk kader¹ acht het executive committee (EC) het van groot belang dat iedere medewerker², ongeacht zijn of haar functie binnen PGGM op een betrouwbare en veilige wijze melding moet kunnen doen van (vermoedens) van misstanden, onregelmatigheden of integriteitsincidenten, samen hier aan te duiden als “misstanden”. Dit kan door te borgen dat de melding geen gevolgen heeft voor de melder. Om deze reden heeft het EC deze klokkenluiderregeling vastgesteld.

De PGGM Klokkenluiderregeling bevat een procedure voor meldingen van (potentiële) misstanden en de afhandeling daarvan. Voorts bevat de regeling waarborgen voor de bescherming van de medewerker die melding maakt van deze (potentiële) misstanden. De PGGM klokkenluiderregeling is van toepassing op PGGM N.V., al haar dochtervennootschappen en op de coöperatie.

1.2. Uitgangspunten

1.2.1. Algemeen

1. Het gaat in deze klokkenluiderregeling voornamelijk om de bescherming van de positie van de medewerker die een melding maakt van misstanden binnen PGGM (**hierna te noemen: ‘de klokkenluider’**). Uitgangspunt is dat de medewerker die een misstand wenst te melden, deze misstand meldt bij het verantwoordelijke management van zijn afdeling.
2. De medewerker die een misstand wenst te melden en geen gehoor krijgt bij het verantwoordelijke management dan wel een gegronde vrees heeft dat een melding bij het verantwoordelijke management nadelige gevolgen kan hebben voor zijn positie, heeft de mogelijkheid gebruik te maken van de PGGM Klokkenluiderregeling. Deze regeling verschaft de mogelijkheid voor elke PGGM-werknemer om een misstand intern aan de (onafhankelijke) Reporting Officer, dan wel onder de in artikel 3.2 genoemde voorwaarden extern te melden.
3. De medewerker die een misstand meldt wordt krachtens de regeling beschermd. PGGM draagt er in dat geval krachtens artikel 2.2 van deze regeling zorg voor dat de medewerker als gevolg van de melding van de misstand op geen enkele wijze in zijn positie bij PGGM zal worden benadeeld.
4. In voorkomende gevallen kan het EC en/of de medewerker, indien mogelijk na overleg met de Reporting Officer, onverwijld aangifte doen bij de politie.

1.2.2. Misstanden

Onder een (potentiële) misstand wordt in ieder geval verstaan:

1. een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is bij schending van een wettelijk voorschrift, een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen, een gevaar voor de aantasting van het milieu, een gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.
2. Een (voornemen tot een) doen of nalaten dat:
 - a. een strafbaar feit oplevert,
 - b. een grove schending inhoudt van interne of externe regelgeving of beleidsregels (inclusief die zaken die betrekking hebben op accounting, interne boekhouding en auditing),
 - c. autoriteiten of personen die belast zijn met de uitvoering van of het toezicht op de naleving van wettelijke regelingen, of wettelijke opsporingsambtenaren beoogt te misleiden,
 - d. beoogt dat informatie over hiervoor genoemde feiten wordt achtergehouden, of
 - e. op enigerlei wijze direct of indirect de goede naam van PGGM kan schaden, zoals een schending van de PGGM Gedragscode.

Er zijn ook andere situaties denkbaar (bijvoorbeeld sociale misstanden op het werk). Hiervoor is een aparte regeling met eigen vertrouwenspersonen en meldingsprocedure ingericht (= regeling Sociale Integriteit). Een medewerker kan bij twijfel onder beide regelingen melden, waarna de Reporting Officer, de Externe Derde of de Vertrouwenspersoon de juiste behandelroute kan initiëren.

¹ Hier gaat het om wettelijke bepalingen uit: (i) de EU Richtlijn 2019/ 1937 en het Unierecht, (ii) Wet huis voor Klokkenluiders, (iii) AIFMD, (iv) WFT en (v) Code Pensioenfondsen

² Onder medewerker wordt hier verstaan: (i) een Verbonden persoon volgens de PGGM Gedragscode, (ii) vrijwilligers en stagiairs en (iii) voormalige werknemers die korter dan 6 maanden uit dienst zijn van PGGM

1.2.3. Uitgangspunten uitvoering

Het EC zal ervoor zorgdragen dat de PGGM Klokkenluiderregeling voorhanden is en bekend is bij alle medewerkers.

De Reporting Officer dient over een voldoende mate van integriteit, senioriteit en onafhankelijkheid te beschikken. De details van de door PGGM aangewezen Reporting Officer tref je aan op het Intranet. Dit geldt ook voor de door PGGM aangewezen vervanger in geval van niet- beschikbaarheid van eerstgenoemde.

De Reporting Officer zal het assisteren bij de invoering van deze regeling en is vooral verantwoordelijk voor het ontvangen van klachten en het uitvoeren van een voorlopig onderzoek. Hij borgt de vertrouwelijkheid van de melder.

1.2.4. Werking regeling

De PGGM Klokkenluiderregeling is van toepassing binnen geheel PGGM en al haar dochtervennootschappen.

Als de PGGM Klokkenluiderregeling strijdig is met enige toepasselijke wet, dan prevaleert de wet.

2. Vereisten PGGM Klokkenluiderregeling

2.1. Toegankelijkheid

- Alle medewerkers moeten eenvoudig toegang hebben tot de Reporting Officer.
- Het adres en telefoonnummer van de Reporting Officer moeten openbaar zijn. Personen die mondeling een misstand willen melden, moeten in staat zijn om de Reporting Officer in vertrouwen te kunnen bezoeken. Externe locaties kunnen hiervoor worden gebruikt, als dat nodig is.
- Om de klokkenluider aan te moedigen zijn klacht te melden zonder angst voor represailles, dient het management te allen tijde te zorgen voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid van de klokkenluider en van zijn melding (bijvoorbeeld door het faciliteren van een afgescheiden mailbox en telefoonnummer).

2.2. Garanties arbeidsrechtelijke positie

- Klokkenluiders die handelen overeenkomstig de PGGM Klokkenluiderregeling kunnen een misstand melden zonder dat zij daarmee hun arbeidsrechtelijke positie in gevaar brengen.
- De Raad van Bestuur van PGGM staat ervoor garant dat klokkenluiders die handelen overeenkomstig de PGGM Klokkenluiderregeling, in staat zijn om een misstand te melden zonder dat zij door het klokkenluiden hun arbeidsrechtelijke positie in gevaar brengen.
- Represailles als gevolg van klokkenluiden wordt beschouwd als een ernstige schending van de PGGM Klokkenluiderregeling, in welk geval passende actie zal worden ondernomen om de arbeidsrechtelijke positie van de klokkenluider te beschermen.

2.3. Anonimiteit

- De Reporting Officer zal nooit de naam van de klokkenluider openbaren, tenzij (i) de wet hem hiertoe verplicht en (ii) met nadrukkelijke en expliciete toestemming van de klokkenluider.
- Als op enig moment de Reporting Officer op grond van de wet verplicht wordt de naam van de klokkenluider te openbaren, zal de Reporting Officer de klokkenluider hiervan onmiddellijk en voordat openbaring van de naam van de klokkenluider plaatsvindt op de hoogte stellen, tenzij de Reporting Officer rechtsgeldige redenen heeft om dat niet te doen.

3. Meldingen en rapportages

3.1. Meldingen en onderzoek

1. Voorafgaand aan de eigenlijke melding van een misstand heeft de medewerker de mogelijkheid om met de Reporting Officer op vertrouwelijke basis een consulterend en orienterend gesprek te voeren zonder dat de **feitelijke melding een rol hoeft te spelen. In zo'n gesprek kan aan de medewerker onder meer duidelijkheid** worden verschaft over de handelingen en processen die bij een melding een rol kunnen spelen. Deze mogelijkheid tot een voorafgaand gesprek is nadrukkelijk ter keuze aan de medewerker. Hierna of in eerste instantie kan worden overgegaan tot het doen van een melding van een misstand. Een misstand dient door de medewerker, behoudens het gestelde in artikel 2.2, op een voor de medewerker veilige wijze te worden gemeld bij de Reporting Officer van PGGM die de melding zorgvuldig zal opvolgen. De medewerker heeft het recht om mondeling, per mail of schriftelijk te melden. Wanneer de medewerker ervoor kiest om mondeling te melden, dan zal de Reporting Officer zorgen voor een opname van het gesprek of een volledige en nauwkeurige schriftelijke weergave van het gesprek. Deze weergave zal de Reporting Officer binnen 7 dagen na het gesprek voor akkoord voorleggen aan de klokkenluider. De Reporting Officer legt de melding, met de datum waarop deze ontvangen is, schriftelijk vast en laat die vastlegging binnen 7 dagen na ontvangst voor akkoord tekenen door de klokkenluider, die daarvan een gewaarmerkt afschrift ontvangt. Van iedere melding zal een dossier worden aangelegd dat voldoet aan de daarvoor geldende vertrouwelijkheidsvereisen. Eventuele verwerking van persoonsgegevens zal, indien nodig in overleg met de Functionaris Gegevensbescherming, in overeenstemming met de daarvoor geldende wet- en regelgeving plaatsvinden. De Reporting Officer zal een voorlopig onderzoek uitvoeren, zodra hij een melding van een klokkenluider heeft ontvangen. De Reporting Officer zal een binnengekomen melding met het direct betrokken management bespreken, met als doel om vast te stellen welk vervolg aan de melding zal worden gegeven. De Reporting Officer zal zich wenden tot het management van het volgende (hogere) niveau als het direct betrokken management zelf onderwerp van de klacht is. Indien sprake is van mogelijke misstanden van forse omvang, zal de Reporting Officer deze zo spoedig mogelijk melden via de voorzitter van het EC aan het EC van PGGM. Wanneer de Reporting Officer zelf onderwerp van de klacht is, kan de klokkenluider de misstand melden; of (i) via de vervanger van de Reporting Officer waarna het proces als genoemd onder artikel 3.1 wordt gevolgd, of (ii) via de voorzitter van het EC bij het EC van PGGM.

De klokkenluider heeft het recht om de misstand direct bij een bevoegde autoriteit te melden. PGGM moedigt echter de interne route als hierboven beschreven nadrukkelijk aan als te volgen proces.

Daarnaast heeft de klokkenluider het recht om de misstand openbaar te maken (bijvoorbeeld aan de pers) wanneer:

- a. er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de gemelde informatie juist is op het moment van de melding EN
 - b. er EERST een melding is gedaan als hierboven omschreven in artikel 3.1.1 en er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de afhandeling van de melding onvoldoende voortgang heeft.
2. Als het voorlopig onderzoek serieuze indicaties geeft van mogelijke misstanden, dan zal het management de misstand rapporteren aan de directeur Internal Audit (IA). Afhankelijk van de aard van de mogelijke misstand, zal deze beslissen hoe het onderzoek uitgevoerd dient te worden, na raadpleging van het direct betrokken management of het management van het volgende (hogere) niveau als het direct betrokken management onderdeel is van het onderzoek. Indien de directeur IA zelf onderwerp van de klacht is, zal de Reporting Officer de misstand rapporteren aan de voorzitter van het EC en zal het onderzoek door een externe partij worden uitgevoerd. Indien het onderzoek leden van het EC, dan wel de Raad van Commissarissen (RvC) betreft, kan de directeur IA na overleg met de voorzitter van het EC (dan wel de voorzitter van de RvC wanneer de voorzitter van het EC onderwerp van de klacht is) besluiten het onderzoek door een externe partij te laten uitvoeren. Het onderzoek en de afwikkeling van een dergelijk incident dient te worden uitgevoerd overeenkomstig het Audit Charter van PGGM. In alle hierboven genoemde gevallen zal Compliance steeds nadrukkelijk betrokken zijn als bewaker van het gevolgde en nog te volgen proces.
 3. De klokkenluider ontvangt algemene informatie over de voortgang van het onderzoek tenzij de klokkenluider daar geen prijs op stelt of dit nadelig is voor de klokkenluider of voor het onderzoek, of tenzij er andere gegronde redenen zijn om de klokkenluider niet te informeren. Binnen een periode van acht weken vanaf het moment van de eerste melding wordt de klokkenluider door de Reporting Officer dan wel de Externe Derde schriftelijk op de hoogte gebracht van een inhoudelijk standpunt omtrent de gemelde misstand. Daarbij wordt

aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid. Indien het standpunt niet binnen acht weken kan worden gegeven, wordt de klokkenluider door de Reporting Officer dan wel de Externe Derde hiervan in kennis gesteld en aangegeven binnen welke termijn hij een standpunt tegemoet kan zien.

3.2. Melding aan een externe derde

3.2.1. Melding misstand

1. De klokkenluider kan een misstand melden bij de externe derde, met inachtneming van het in artikel 3.2.2 bepaalde, indien:
 - a. hij het niet eens is met het terzijde leggen van de interne melding als bedoeld in artikel 3.1 lid 1;
 - b. hij het niet eens is met het standpunt als bedoeld in artikel 3.1 lid 3;
 - c. hij geen standpunt heeft ontvangen binnen de vereiste termijn, bedoeld in artikel 3.1 lid 3;
 - d. de termijn, bedoeld in artikel 3.1 lid 3, gelet op alle omstandigheden onredelijk lang is en de klokkenluider hiertegen bezwaar heeft gemaakt bij de Raad van Bestuur;
 - e. sprake is van een uitzonderingsgrond als bedoeld in het volgende lid, of
 - f. Indien hij zich niet comfortabel voelt bij het proces van interne melding.
2. Een uitzonderingsgrond als bedoeld in het vorige lid onder e doet zich voor, indien sprake is van:
 - a. acuut gevaar, waarbij een zwaarwegend en spoedeisend maatschappelijk belang onmiddellijke externe melding noodzakelijk maakt;
 - b. een situatie, waarin de klokkenluider kan vrezen voor tegenmaatregelen als gevolg van een interne melding;
 - c. een duidelijke dreiging van verduistering of vernietiging van bewijsmateriaal;
 - d. een eerdere interne melding conform de procedure van in wezen dezelfde misstand, die de misstand niet heeft weggenomen;
 - e. een wettelijke plicht of bevoegdheid tot direct extern melden.

Voor, tijdens en na een melding aan de externe derde volgt verder zo veel als mogelijk het proces dat is omschreven in artikel 3.1.

3.2.2. Externe derde

De details van de door PGGM aangewezen externe derde tref je aan op het Intranet.

3.3. Rapportages

3.3.1. Rapport voor het audit comité

De interne en externe Reporting Officers zullen tenminste eenmaal per jaar rapporteren over aantal en aard van meldingen onder deze regeling alsmede de voortgang in de afhandeling. Deze rapportage zal, via de voorzitter van het EC (met inachtneming van het gestelde onder paragraaf 3.3), gericht zijn aan het EC van PGGM. Het EC zal deze rapportage aanbieden en bespreken in de audit commissie. De voorzitter van de RvC van PGGM ontvangt een afschrift van de rapportage. Deze rapportage zal de identiteit van de klokkenluider niet vermelden.

3.3.2. Rapport voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen

De Reporting Officers zullen elke melding over leden van het EC, leden van de RvC en leden van het coöperatiebestuur van PGGM rapporteren aan de voorzitter van de RvC van PGGM.

Als de voorzitter van de RvC van PGGM onderwerp is van de melding, dan zal de Reporting Officer de klacht rapporteren aan de vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen.

3.3.3. Overzicht van alle activiteiten

De Reporting Officers houden een overzicht bij van al hun activiteiten, rapporten en ontvangen informatie.

Alle rapporten gemaakt door de Reporting Officers zullen geanonimiseerd worden.

3.3.4. Rapportage door de voorzitter van de Raad van Bestuur en externe derde

De bepalingen over de Reporting Officer in 3.1, 3.2 en 3.3 ten aanzien van onder meer vastlegging van de klacht, termijnen en rapportage gelden waar mogelijk onverkort voor de voorzitter van het EC (in het geval de Reporting Officer PGGM zelf onderwerp van de klacht is) en de onder 3.2.2 genoemde externe derde.

4. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 juni 2022 en vervangt de versie van 1 juni 2018.